

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a lap tulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy I. hasfős petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitkár sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az exposé.

Az anyag felett való hatalmas uralkodással, a nélkül, hogy kifáradt, vagy másokat kifárasztott volna, majd három óra hosszáig tartó bezzédben világította meg Lukács László pénzügyminiszter Magyarország első milliárdos költségvetését.

Feszült figyelemmel kísérte a képviselőház a magyarázatokat, melyek végtelen számoszlopok összekuszálódó labirintusából az egész állami életet a maga messze szétágazó feladataival elővárásolták és ha a részletek nyomasztó tömegükkel természetszerűleg nem találkoztak igazi méltánnyal, az államháztartás hatalmas vonalait önkénytelen is annál inkább bevéssék a hallgatóság szellemébe.

Az exposé legfontosabb mozzanataik mindegyikét a költségvetés megcáfolatlan szoliditását kell kiemelni, melyet még pénzügyminiszterünk józan pesszimizmusa is minden kételevél felett állónak konstátál. Nem tulfeszített remények, nem üres ígéretek, hanem a való élet tapasztalatai és ismeretei az alapjai költségvetésünknek.

A pénzügyi politika e vezérgondolata más, örvendés eredményhez vezet, mely nem tévesztheti el azt a hatást, hogy külföldön is, a nemzetközi pénzpiacok jóakaró elismeréssel honorálják: az 1900. évi költségvetés a magyar államháztartás megingathatatlan egyensúlyát bizonyítja.

Az állami élet területe a kultura feladataihoz mérten mindinkább kiterjed, az igények mind nagyobbak lesznek és hervadhatatlan érdeme kincstárnokunknak, hogy a termékenyítő forrásokat fukarság és pazarlás nélkül elvezeti a kultura területeihez. Az ország erejének és a teljesítés nagyságának összhangjáról szóló tanítás mindenkor az államművészet próbaköve volt és a pénzügyvilág röpülő válsághirei közt, az általános pénzhiány és felemelt bankkamatláb kétes helyzetében kétszeres megnyugvást nyújt, ha oly kitűnő és tapasztalt szakférfutól, mint Lukács László, halljuk

határozottan hangsúlyozni gazdasági életünk egészséges alapját és fejlődésképeségét.

A pénzügyminiszter nem ismeri félre a kedvezőtlen tünetek komolyságát de reményli, hogy a munka, a szorgalom és józan takarékoság szelleme fogja ezentul is vezetni a magyar nemzetet gazdasági ténykedésében és e ténykedés célja, egy viruló jövő, nincs nagyon messze.

A magyar társadalom a kormányban hű tanácsadóra talál, a ki erejével, eszközeivel törhetlen hűséggel közreműködik a helyes gazdasági célok megvalósítása körül, de elhibázott dolog lenne, mindent az állam tévesen vélt mindenhatóságától várni; a társadalom is kell, hogy koncentrált eréllyel, élénk önfentartási ösztönrel legjobb erőit szentelje a nemzeti fellendülés művének.

Népoktatásunk magyarsága.

A vallás- és közoktatásügyi miniszteri jelentésnek legérdekesebb része népoktatásunk nemzetiségi viszonyairól szól.

A nagyérdékű általános jelentésből kivesszük a következőket:

Az iskolák tanítás nyelve szerint 17098 népiskola közül tiszta magyar volt 10173. Régebbi évek adataival összehasonlítva: a nyolcvanas évek első felében az iskolák 48.15%-a, a második felében 52.05%-a volt tiszta magyar.

A kilencvenes években évről-évre így fejlődött a százalékos arány: 56.06, 56.63, 57.34, 57.54, 58.10, 58.69, és az utolsó évben 59.50%-a az iskoláknak volt tiszta magyar. A tót-magyar nyelvű iskolák száma is állandóan növekszik. Husz év alatt 894-ről 1249-re. Hasonlóképpen szaporodtak az oláh-magyar tannyelvűek 354-ről 742-re, a ruthén-magyar 270-ről 302-re és így vannak a horvát-magyar és szerb-magyar iskolák is.

A vegyes tannyelvű iskolák közül csakis a német-magyar nyelvű iskolák vannak apadóban. Egyébként az összes vegyes tannyelvű iskolák szaporodása a következő: a nyolcvanas években átlagos számuk: 2772, a kilencvenes években

évről-évre így emelkedik számuk: 2699, 2927, 3018, 3162, 3303, 3399, 3466. Százalékos arányban öt percentes az emelkedés.

Örvendés azonban, hogy a vegyes tannyelvű iskolák szaporodása azoknak az iskoláknak a rovására történik, a hol a tannyelv eddig tisztán idegen nyelvű volt. A tisztán idegen nyelvű iskolák száma a nyolcvanas években 5578 (34%), a kilencvenes években évről-évre így apadt a számuk: 4734, 4454, 4183, 3983, 3771, 3664 és az utolsó évben 3459, százalékos arányban 20%. Mig tehát a nyolcvanas években kétszer annyi volt az idegen, mint a vegyes tannyelvű, addig ma mind a két fajta iskola 20-20 százalékos arányban van képviselve.

Az iskolák jellege szerint tiszta magyar az állami iskolák 99 százaléka, a községi 77 százaléka, a gör. katolikusoknál 16 százaléka, a gör. keletiekénél alig fél százaléka, az evangélikusoknál 31 százaléka, a reformátusoknál 99 százaléka, az unitáriusoknál 100 százaléka, az izraelitáknál 96 százaléka.

A vegyes tannyelvű iskolák legnagyobb százaléka (34.65 százaléka) az evangélikus iskolákra esik, ezt követik a gör. katolikusok és gör. keletiek, ez után a róm. kath. és a községi. Tisztán idegen nyelvű iskola a gör. keleti 72 százaléka, a gör. katolikusok 54 százaléka és az evangélikusok 33 százaléka.

Nevezetes, hogy míg a magyar állam 7 horvát-magyar tannyelvű iskolát tart fenn, addig Horvátországban csak a községi és református iskolák között van egynéhány magyar tannyelvű. A viszonyosság tehát közöttük a következő: nekünk van 132 horvát és horvát-magyar iskolánk, Horvátországban pedig viszont csak 21 magyar iskola van.

Az iskolák tanyelve mellett elhatározó fontossága van még nemzetiségi szempontból annak a körülménynek, hogy a tanítók birják-e a magyar nyelvet.

Tökéletesen tudtak magyarul az állami és az unitárius tanítók, az izraelitáknak 99.6%-a, a községi 95%-a, a gör. kat. 85%-a és a gör. keletieknek csak 67%-a.

Azoknak, a kik keveset tudnak magyarul, nagy kontingense a gör. keletiek, a gör. katolikusok és evangélikusok közül kerül ki.

A „BÁCSKA” tárcája.

Meddig?!

Szédtülve mék' tovább a vándorúton,
 Megtépít lelkem fájón felzokog,
 Kiserked a vér szétrongyolt sarúmon,
 Szenvedő szívem oly lassan dobog;
 Elhagyva, árván, daltalan ajakkal,
 Letört szárnyakkal vergődöm tova . . .
 Meddig leszek én még e sártekének
 Céltalanul bolyongó vándora?!

Tovább, tovább! . . . még nem szabad megállnom,
 Hiába éltem, ha most elveszek,
 Tovább, tovább! . . . oh, majd csak feltalálom
 Az ideált, kit oly rég kerestek;
 Bár most mi környez, elszorítja keblem
 S fülembé zúg az élet nyomora . . .
 Meddig leszek én még e sártekének
 Céltalanul bolyongó vándora?!

Oh! de ha egyszer majdan feltalálom
 Az édent, melyet lelkem átölel,
 Feledve lesz majd, mint sötét, rossz álom,
 A múlt keserű szenvedésével;
 Feledve lesz, hogy éltem szebb felében
 Volt épen sorsom olyan mostoha . . .
 Meddig leszek én még e sártekének
 Céltalanul bolyongó vándora?!

Megyek . . . megyek tovább a vándorúton,
 Megtépít lelkem fájón felzokog,
 Kiserked a vér szétrongyolt sarúmon,
 A szívem mégis remélve dobog;
 Remélve küzdök még a régi tüzellel,
 Bár oda van a lelkem himpora . . .
 Tán én sem leszek majd e sártekének
 Mindörökké bolyongó vándora!

Herold Gyula Béla.

TUNISI ÉLMÉNYEIM.

Írta: Latinovits Géza.

(Felolvasatott Szabadság az orvosok és természetvizsgálók XXX-ik vándorgyűlésén.)

Néhány év előtt történt, hogy ismételtelen a paradicsomi szépségű Szicília vadregényes partjain bolyongtam. Ekkor támadt bennem az érzés a közeli Tunisba kirándulást szervezni. Csakhamar összeszedtem néhány jó ismerőst és az utazás hamarosan el lett határozva. A hajóösszeköttetés Szicília és Tunis között akkor még nem volt valami kedvező, de Palermóban mégis reá akadtnak egy rozoga gőzösre, mely épp indulásra állt készen.

A hajó neve „Bagnare” volt; a kiterjedt „Navigazione Generali Italiana” társulat gőzöse.

Ha babonások lettünk volna, talán nem szállunk a hajóra, mert a név nem biztató, ugyanis „bagnare” az olaszban annyit jelent, mint fürdeni; már pedig nekünk semmi kedvtünk sem lehetett január közepén a tengerben önkéntelen fürdőt venni.

A hajó felszerelése és berendezése a lehető legprimitívebb volt, a mit csak képzelni lehet. A hajó orrában mindössze négy cajt és ezek a közös étterembe nyíltak. Az ágyak oly rövidek, hogy a lábukat ki sem lehetett nyújtani.

Az egész alkotmány semmiképp sem keltett az utasban megnyugtató érzést, valóban szerencséről beszélhetünk, hogy nagyobb baj nélkül tettük meg, a külömben rövid utat.

Az utasok közt feltűnést keltett egy fiatal belga házaspár, kik a mézesbeteket Tunisban óhajtották eltölteni; mindenesetre bizarr izlés!

Egy igen szimpatikus német pap utazott velünk, ki származására nézve herceg, de bivatást érezvén magában a vallás ígét terjeszteni — mint misszionárius utazott Tunisba.

A fedélköz zsúfolva volt, minden kor és nembeli arabokkal, kik hazájukba tértek vissza, festői csoportot képeztek bő redőnyű, fehér burnusaikkal, de idegeinkre rossz hatással volt a pokoli zsvaj és ordítás, melyet éjjel-nappal végezh vittek.

Végre felszedte horgonyait a hajó, de ez se törtenhetett meg minden incidens nélkül. A kapitány a forduláskor rosszul manővrozott, egy másik hajóba ütköztünk és gőzöztünk orra jó darabon behorpadt, de azért vígan hajóztunk a sik tengerre.

Estefelé elértük „Trapani”-t, Szicília egyik kis kikötő városát; különösen nevezetes élénk borkiviteléről. Néhány órát vesztegeltünk itt; míg a ki- és berakodással elkészültek.

Másnap reggel a híres „Marsala” kikötőjébe futott be hajónk. Természetesen nem mulasztottuk el a világhírű bort a forrasznál megízlelni. Bámulatos az olcsóság, melylyel itt a nemes nedűt vesztegetik. Kiváló minőségű ó bort adnak 1½ liráért, vagyis 70 krért.

Alighogy elhagytuk Marsalát, rendkívül erős meesztal korbácsolta fel a tengert. A toronymagasságu hullámok a kis alkotmányt játékszerként dobálták. A hajó minden ízében recsegett, ropogott, nem igen biztunk benne, hogy a rozoga hajótest kiállja a vihart.

Meglehetősen ijedelem fogta el az utasokat. A fiatal házaspár nyomtalanul eltűnt, a pap hangosan imádkozott, az arabok most már torkuk szakadtából ordítottak, a hajónép ide-oda futkosott; szóval, meglehetősen zavar és felfordulás képét nyújtotta a hajó.

Eközben feltűnik Pantellaria sziget sziklás, meredek partja; háttérben a Monte Grande hegyecsúcsa.

E vulkanikus sziget tudvalevőleg Olaszország Trapani tartományához tartozik; Afrika felé legszélös birtoka.

Hajónknak menetrend szerint be kellett volna futni Oppidola város kikötőjébe, de az erős hullámzás miatt lehetetlen volt a szigetet megközelíteni. Pedig a fedélközön volt mintegy tíz életbuzogó fegyháza itél gonosztevő, erősen megbilincselve; kiket négy állig felgyverzett carabinieri kísért. Ezeket ki kellett volna tenni Oppidolánál, mivel az ottani citadella egyuttal az életbuzogó elítéltek számára fegyház gyanánt szolgál. Alkalmasabb helyet alig találhattak volna, mivel a szökés innét a lehetetlenséggel batáros.

Az erős szél nemcsak hogy nem szűnt, hanem erősödött, a hajóparancsnok tehát ki nem köthetett; esetleg egy erős hullám a kikötő előtt levő sziklához csapta volna hajónkat.

Semmit sem tud magyarul 562 tanító, még pedig 150 gör. keleti, 145 róm. katolikus, 123 községi, 93 evangélikus és 50 gör. katolikus. Rendes körülmények közt az 562 magyarul nem tudó tanítónak megfelelőleg csak 562 iskolában volna szabad a magyar nyelv tanításának sikertelennek lennie, a helyett 2065 iskolában sikertelen a magyar nyelv oktatása. Az országban tehát 1503 olyan renitens tanító van, a ki bár tud egy kissé magyarul, de nem akarja a magyar nyelvet iskolájában tanítani.

M.

Ujdonságok.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kuzmiák Sándort, Budinszky Miklóst, Kamencza Lászlót, Lyikár Mihályt, Oláh Kornélt és Vrabély Mihályt szül. Dsunya Paulát a bács-kereszturi állami elemi iskolához tanítókká, illetve tanítóknak nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Léway Jenő zombori pénzügyigazgatási gyakoronokot a beregszászi kir. pénzügyigazgatósághoz irodatisztává nevezte ki.

Kinevezés. A szept. kir. ítélőtábla elnöke Aranczy Sztankó újvidéki lakost, végzett jogászt a vezetése alatti táblai kertületbe díjaz joggyakorokká nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyi miniszter Koncz Mihály dr. kecskeméti kir. törvényszéki joggyakorokot az újvidéki kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Anyakönyvvezetés. A belügyminiszter a bececi anyakönyvi kertületbe Erdődy László jegyzői irnokot, az ó-kéribé Zámbo Lajos jegyzői irnokot anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pasnary Győző kolozsvári állami tanítóképzőintézetét segédintézetként a bajai állami tanítóképzőintézethez helyezte át.

Kitüntetés. Temesvármegye közigazgatási bizottsága Szabadka Gyulát, lapunk munkatársát, buchbergi állami tanítót a magyar nyelv sikeres tanításáért dicsőítő okmányokkal tüntette ki.

Ezüst lakodalom. Egy negyedszázad előtt esküdtek egymásnak örök hűséget Kohut Henrik kir. mérnök és neje kisléghi Nagy Ilka. Boldog frigyüknek negyedszázados fordulóját a tegnapi napon ünnepezték meg. Gyermekük, rokonaik, nagyszámú tisztelőik jelenlétében újra az oltár elé álltak és megáldatták zavartalan boldogsági házassági frigyüket. Az egyház ünnepély után családi lakoma volt, a melyen a kiterjedt család minden tagja részt vett. A köztisztviselők álló család örömtünnepében igen sokan vettek részt és szeretettel üdvözölték az ünnepeket.

Tunisi élmények. Latinovits Géza országgyűlési képviselő az orvosok és természetvizsgálók Szabadkán tartott ez ideig vándorgyűlésén „Tunisi élményeim” címen nagyrészt fölolvastatott, a mely a jelen volt körben általános feltűnést és tetszést aratott. A tudós szerző szíveségből fölolvastatott a közlését lapunk mai számának tárcájában kezdjük meg és arra különösen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Fölolvasó estély. A Vértesi asztaltársaság fölolvastatott estélye f. hó 7-én este szépen sikerült. Vértesi Károly érdekes fölolvastatott tartott jerszálemi utjáról, melyet képeken is bemutattott. Az élelken megjelzett és nagy tetszéssel fogadott fölolvastatott társas vacsora követte, melyen számos felkészült hangzóit el. A fölolvastatott kiváló szerzője szíveségből lapunk egyik legközelebbi számában közölni fogjuk.

Préló. A zombori szerb nőegylet e hó 28-án este a „Csitaonica” földszinti termeiben tombolával egybekötött jótékony célú prélot rendez. A tombola szép tárgyait a nőegylet tagjai önkéntesen adományozták. A mulatság iránt városunkban már most is nagy az érdeklődés, annál is inkább, mert a szerb nőegylet által rendezett mulatságok mindig kiválóan sikerülnek.

Damjanich imája. Szaich Lajos, a vármegyei közigazgatási kiadóhivatal főnöke nagy kegyelettel érdekes ereklyét őriz. Azon imának német szövegű fogalmazványa az, a melyet az aradi vértanu Damjanich, a hős magyar tábornok, az aradi megrendítő tragédia előtti éjjelen feleségével írt. Félív fehér papírra, németül, biztos vonásokkal van írva. Az eliramolt félszázad alatt a papír elszárgult és a ténna egészen elhalványult. A fenséges szárnyalásu ima magyar fordítása ez: „Ima, kivégzetésem előtt 1849. évi október hó 5. és 6-ika között éjjelen: Mindenségnek Ura! Hozzád emelem esedéklő szavamat! Te erősitétt engemet abban a rettenetes órában, a mikor nómól elválnom kellett. Adj erőt továbbra is, óh Atyám! hogy a kemény próbát, a becsutelen gyalogatos halált, mint férfin, erőteljesen állhassam ki. Hallgasd meg, óh Mindenható, ájtatos könyörgésemet. A viadokban és csatákban te vezéreltél, óh, jó Atyám, te engedted azokat megállani és némely kétes harcodból védő karod által menekültem meg sértetlenül. Legyen neved áltott örökké! Oltalmazd Mindenható! az én különben is szerencsétlen magyar hazámat a további veszedelemtől. Intézd az uralkodó szívet a hátramaradott bajtársak iránti kegyességre és vezérelj annak akaratát bölcseséggel a népek javára. Adj erőt, óh Atyám! az én szegény Emiliának, hogy ó nekem adott szavát, „hogy sorsát hitének erejével alázatosabban fogja elviselni” — beválthassa. Áldd meg Aradot! Áldd meg a veszedelemből sodort magyar hazát. Te ismered, óh Uram, az én szívemet és lépteimnek mindegyike tudva van előtted, azok szerint ítéld és engedj a tulvilágban kegyes elfogadást találnom. Amen. Emiliának vigasztalására: Damjanich s. k.”

Letört bimbó. Szabadka Mihály népszerű derék polgártársunkat súlyos csapás érte. Alig hét éves kis fiúcskájá: Károly rövid szenvedés után elhunyt. A mélyen lesújtott család szeretett gyermekét elhunytától a következő gyászjelentést adta ki: Szabadka Mihály és neje szül. Kohlenberger Mária mint szülők, Szabadka Irénke mint testvér, öz. Kohlenberger Adámné szül. Eiman Zeussanna, öz. Szabadka Ignácné szül. Perl Terézia mint nagyszülők, Szabadka Pál, Mária, Zsófia, Ede, Gyula és Károly, ugy. Kohlenberger Katica, Károly, Ida és Pál nagybácsik illetve nagynénék, Gönczi Pál és neje Velker Ida mint unokatestvérek, valamint nagyszámú rokonaik nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják szeretett, egyetlen gyermekük, unokahuguk illetve unokatestvérük Szabadka Károlynak rövid, de súlyos szenvedés után 7 éves korában, folyó hó 12-én, délelőtt történt gyásos kimúlását. A kedves kis halott tetemei folyó hó 13-án délután 4 órakor fognak a halottas bázából a Rókus sarkertben örök nyugalomra helyeztetni. Zombor, 1899. évi október hó 12-én. Legyen emléke feledhetlen és nyugalma zavartalan!

Dalestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda 1899. évi október hó 14-én a zombori polgári kaszinó-egylet helyiségében az évi II. alapszabályszerű dalestélyt rendezti, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. Nyitány, Flotow F. „Stradella” című dalművből, zenekarra. 2. „Nem tudom én mi a bajom”, férfiak Thern Károlytól. 3. „Kánai menyegző”, felolvasa Costa János. 4. „Magándal”, előadja Falcione Blanka k. a., zongorán kíséri Pock Lászlóné urnó. 5. „Kiért írtsem e pohárt?”, férfiak Thern Károlytól. 6. Kettős a „Faust” című dalművből, Ketterer és Durandtól, zongorán és harmoniumon előadják Marschall Béla és Sinder Károly. 7. „Népdalegyveleg”, férfiak Dr. Horváth Akostól. 8. „Maroche militaire”, Schubert F.-től, zenekarra. — Belepőjegyek 1 frtjával Sztrilich Zsigmond kereskedésében és az esti pénztárnál válthatók. A t. partoló tagok a tagsági jegy 2-ik szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak jegyet. Kezdeté este 8 órakor.

Hivatalvesztésre ítélt rendőrfelügyelő. Muskó Pál ó-becsei járási rendőrfelügyelőt, a ki többrendbeli súlyos visszaélést követett el, a kir. kuria hivatalvesztésre ítélte.

Eljegyzés. Vaszilievich Fedor, cs. és kir. házi-erzedtnök főhadnagya, Vaszilievich Vazul m. kir. kuriai bíró fia, a napokban jegyezte el Friedrich Gizike kisasszonyt Halason.

Jubileum. Széles Áron bajai ev. ref. lelkész, lelkészi működésének 25-ik évét a folyó hóban betöltvén, az egyháztanács, valamint az egyháztagok, köztisztviselők álló lelkészi működésének negyedszázados évfordulóját az egyházmegye papjainak, a bajai hitfelekezetek lelkészeinek, valamint Széles Áron tiszteletű, barátai és ismerőseinek részvételével fogja megünnepelni. Az ünnepelés napjál e hó 19-ike tüzetet ki, mely napon d. e. 10 órakor a reform templomban ünnepélyes isteni tisztelet fog tartatni és ezt követi az ünnepelt lelkész üdvözlése. Ugyanaz nap este 7 órakor tiszteletére bankett lesz a „Nemzeti” szállodában. Az ünnepélyt rendező bizottság élén dr. Magay Sándor, Bardócz Sándor, Macskássy Sándor, Kolozsváry Sándor, dr. Gál Ernő, Szabó Sámuel és Olácsi György állanak.

Az új vicinális törvény. A helyi érdekű vasutakról szóló új törvényjavaslaton szakadatlanul dolgoznak a kereskedelemügyi miniszteriumban. Hír szerint ez nem egyszerű novella, hanem teljesen önálló, új rendszeren alapuló törvény lesz. Az új törvény különösen abban az irányban fog intézkedéseket tartalmazni, hogy a közsegeket a vicinális kiszolgálásból megvédje s utját állja az engedményesek és vállalkozók részéről okozható visszásságoknak. Az új törvény lehetővé fogja tenni, hogy a közsegeket aránytalan teher viselésére kötelezzék s hogy ezáltal a népet súlyosan megadóztassák. A kormány az új törvényjavaslatot még ebben az ülés-szakban be fogja nyújtani.

Iparosok rendjele. Az országos iparegyesület elhatározta, hogy az arra érdemes kiváló magyar iparosokat működésük elismeréséül ezentul ki fogja tüntetni, még pedig érmekekkel. Négy fajta ilyen érem van és pedig: Diszereum oly iparosok számára, kik gyakorlati működésük által a hazai ipar előmenetelét mozdították elő. Diszereum oly iparosok számára, kik a rendszeres műves iparban (kézműveség) ipari jelességük által kitűnnek. Ennek az érmekek két fokozata van és pedig ezüst- és bronzérem. Diszereum oly iparosok számára, kik a kor igényeinek és a külfölddel való versenyképesség feltételeinek megfelelő irányban (gyár, műhely) alapítottak és annak helyes vezetése által versenyezni tudnak. Ennek az érmekek is két fokozata van és pedig ezüst és bronz. Végül diszereum oly iparosok számára, kik iparukat művészeti irányban fejlesztik és e tekintetben figyelemreméltó sikert tudnak elérni. Az aranyéremre pályázni nem lehet, mert az erre érdemes telet minden évben maga az igazgatóság szemeli ki. Aranyéremet egy-egy évben lehetőleg csak egyet ad ki az igazgatóság. A többi éremre minden olyan iparos pályázhatik, aki Magyarországon lakik, illetőleg Magyarországon ipartelepe van. A pályázatot az igazgatósághoz 1899. évi november hó 30-ig kell benyújtani. Mivel az ipar előmenetele nagyrészt a munkásoktól jelességétől függ, az orsz. iparegyesület célul tűzte ki munkásaink szorgalmának, kitaratásának és előretörésének fokozását. E célra az egyesület jutalmazó elismerésben akarja részesíteni azokat a gyári szakvezetőket, kézművesegedekeket és kiválóbb gyármunkásokat, kik hosszabb ideig egy munkaadónál dolgoztak, szorgalmas és buzgó magaviseletük által vagy elismerésre méltó jelességük által vagy a felügyeletük alatt levő munkásoknak, vagy tanulóknak vezetése vagy oktatása által érdemeket szereztek. A jutalom részint ezüst, részint bronzszelvényből és azzal járó elismerő okmányból áll. E kitüntetésekért november 30-ig lehet pályázni egyszerű levélben, melyet a pályázó gyár igazgatója, mestere, szóval munkaadója ír.

Magas vendégek. Apatinból írja tudósítónk: Az apatini kosárfonó szövetezetnek a napokban magas vendégei voltak. Frigyes főherceg és Windischgrätz Hugó herceg, a kik Apatin környékén szarvasokra cserkészték. Meglátogatták a kosárfonó gyárat és ott nagyobb bevásárlásokat tettek. A gyönyörű munkákról a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. Azt hiszem, sokan vannak, a kik nem tudják ezen kosárfonó szövetezet létezését és így szolgálatot tesznek a közönségnek, midőn ezen államilag is segélyezett intézet remek munkáira figyelmét ezennel föl hívom. Az apatini kosárfonó szövetezetet intézősége kívánatra árjegyzéket is küld. r. t.

A fegyencek tehát kis kéjtűzást tettek Tunisba, onnét ismét vissza; ha ugyan akkor kiköthettek, mert csakis sima tengerrel lehetséges az.

Igen sajnálatos, hogy a szép szigetet nem tekintették meg, pedig ugy a fekvése, mint a tropikus florája által kiváló nevezetességét.

Dacára, hogy a sziget közel van Afrika partjaihoz, mégis 36 órát késtünk. Kis hajónkat a hullámok folytonosan kitérítették irányából.

Ezen másfél nap ugyancsak megviselt bennünket, átélttük a tengeri betegség minden fázisát.

Végre megpillantottuk Afrika partjait, azt hiszem nekünk nagyobb örömet okozott a szárazföld, mint hajdan Kolumbusz embereinek.

A Goletti öbölben kelle megállnunk, mert a tunisi öbölbe nem juthattunk be; ugyanis az új csatornán, mely a két öblöt összeköti, épp javítást végeztek és a hajókat nem bocsájtották be. Elég baj volt az nekünk, mivel a háborgó tengeren szakadó esőben kis gözbarkára kelle átszállnunk, mely azután a jó messze levő parthoz volt bennünket szállítandó. Csakis a gondviselés örködhett felettünk, mert valóságos csoda, hogy ez átszállásnál baleset nem történt. A kis gözbarkára, hol egymagasságban volt hajónkkal, hol mélyen lestlyedt a hullámvolgybe, tehát ki kellett lesni a pillanatot, midőn a hajóval egy színvonalba jut és ekkor beugrani.

Csakhamar zsufolásig megtelt, egymás hátán ültünk össze-vissza, arab, pap, carabinieri, a hogy jött. A podgyaszt ugy találomra utánunk dobálták, kinek fejére, kinek hátára esett az elég súlyos máhja; valóságos afrikai állapot! A kis gözbarkára oldalai alig három ujjnyira állottak ki a vízből, annyira megterheltek. Végre erőlyesen kelle fellépünk és hangosan követeltük, hogy a gözbarkára azonnal induljon. Ez végre hatott. Egyike volt a legveszedelmesebb expedicióknak e rövid kis félórai ut.

A szakadó eső és a becsapódó hullám bőrig áztatott bennünket. A partra lépve hálát adhattunk, hogy egyéb bajunk nem történt.

Itt újabb kűzdelem várt reánk. Nagy csoport arab sereglett körénk és iszonyu zavaiv közt máhainkra vetették magukat, hogy azokat a közeli vámházba cipeljék.

Valóságos birkózás után szerezhettük csak vissza csomagjainkat.

A vámvizsgálat elég könnyen és simán folyt le, csak felületesen nézték meg táskáinkat. Végre elhelyezkedtünk a keskenyvágyányu vasut kocsijaiban, mely Tunisig közlekedik; szintén az olasz „Navigazione Generali” társulat tulajdona.

Rövid egy óra alatt elérkeztünk a francia protektorátus alatt álló állam fővárosába.

Elég jó és tiszta lakást kaptunk a „Grand Hotel” szállodában, a mely az európai városnegyed legelénkebb pontján fekszik.

Tudvalevőleg Tunis csak rövid 17 év óta van a franciák fenhatósága alatt.

A mostani bey, Szidi ben Ali csak névleg uralkodik, a francia miniszterrezidens beleegyezése nélkül mit sem tehet. Azt hiszem nem messze az idő, midőn a franciák végleg bekebelezik ezen természeti kincsekben bővelkedő országot.

Az már ezután más kérdés, hogy a francia uralom elő fogja-e mozdítani az ország boldogulását. Volt alkalom francia gyarmatokat látni Indiában, de a benyomások nem valami kedvezőek. Általában ismeretes, hogy a francia nagyon rossz gyarmatpolitikát űz, nem állja ki az összehasonlítást az angolal.

Az angolok ugyan gyarmataikat a végsőig kizsákmányolják — mert náluk a fő a „business”, az üzlet — de azután nem bántják sem a nép nyelvét, sem szokásait, sem vallását; már a mennyiben a humanizmussal nem ellenkezik. A francia ellenben mindenekelett reáoktrojálja a népre a francia nyelvet, az iskolákban kötelezővé teszi, egyzóval, franciasít. Azután elárassza az országot papjaival; sokszor kíméletlen módon terjeszti a vallást. Mindez természetesen óriási elkeseredést szül a megbódított népnél, ezért látjuk, hogy a francia hódítások sok vér- és pénzáldozatba kerülnek, míg uralmuk erős gyökeret ver.

Talán nem csalódom, ha azt állítom, hogy igen kevés azon francia gyarmat, mely az anyaországot gazdagítja, a legtöbb gyarmat fenartása nagy anyagi áldozatokkal jár.

E kis kitérés után térjünk át a város ismertetésére. A benszüllött városnegyed magas körfallal van elkerítve az európai városnegyedtől, több kapu vezet annak belsőjébe.

A benszüllött városnegyed felette szabálytalanul van építve, az utcák szűkek és tekervényesek, melyekben a tisztaság felette hiányos.

Az épületek leginkább egyemeletesek, lapos tetővel. Több mecset létezik a városban, legnevezetesebb köztük a Dsama el Szitun, hol az uralkodók sírjait láthatjuk.

Legváltozatosabb kép tárul a szemlélő elé a bazárban, mely a benszüllött városnegyedben fekszik. Hosszu és szűk, fedett utcákból áll ezen bazár, egyik bolt a másik mellett, melyekben igazán szép és értékes keleti árucikkeket lehet potom pénzen venni, csak érteni kell a vásárlás módját. Az első az, ha a vevő bemegy a kereskedő boltjába, megkínálják fekete kávéval. A gyarkorlott vevő egész közönyösen szemléli a kiállított tárgyakat, mintha mi sem érdekelné. Ha a kereskedő felhívja figyelmét erre vagy arra a tárgyra, azt feleli reá az ember: csinos, de nekem nem tetszik, nincs is reá szükségem, hanem azért adok ennyit, vagy ennyit és mond egy igen alacsony árat; erre természetesen a kereskedő méltatlankodik és magas árat állapít meg. A vevő egyszerűen felkel és arab módra bucsut vesz, vagyis homlokához emeli kezét és odébb áll. Ha rövid idő múlva visszasétál, biztos lehet a felől, hogy az illető kereskedő felismeri és visszahívja; a kinezett tárgy árával lejjebb száll. Sokszor így megy ez napokig, míg végre csakugyan igen olcsón hozzájut a kiválasztott áruhoz. A tunisi kereskedővel szemben fő a szelid, barátságos bánásmód és a türelem. Nem szabad baragba jönni, bármily badar árat mond az elárusító, a végén mégis csak ő enged.

Ily módon több igen értékes tárgyhoz jutottam, aránylag olcsó pénzért, míg egy ismerősöm az egyik kereskedővel szemben erős kifejezéseket használt, ezzel azt érte el, hogy többé az arab vele szóba sem állt.

(Folyt. köv.)

Tanítógyűlés. A Bács-Bodrogh megyei apatini kerületi községi tanítói kör folyó évi október hó 18-án Apatinban — a polgári iskola emeletén lévő rajzteremben — fogja rendezni az október 18-án tartandó tanítógyűlést. Tartja: Payerle Jozefa k. a. 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. A következő tétel tárgyalása: a) „Melyek a váltakozó- és felmenő tanítási rendszer előnyei és hátrányai?” E tételt fölolvassa: az apatini elemi, bogojevai, bezdáni, keresztúri és bresztováci tanítótestület; b) „Milyen eljárást kellene követni az összes népoktatási intézeteknek, (elemi, polgári, felső népiskola és tanítóképző), hogy serdülő ifjainkban (14—20 éves) a nemes szórakozás iránti érdeket fejlesszük és állandósítsuk?” E tételt fölolvassa: az apatini polg. isk., prigl.-sz. iváni, gombosi, monostorszegi és karavukovai tanítótestület. 4. A tagdíjak felemelésének megbeszélése. 5. Az ügyrend kiosztása. 6. Indítványok. 7. A tavaszi gyűlés helyének kijelölése. 8. A tavaszi gyűlésen tárgyalandó tételek kitűzése és a munkálkodók kijelölése. 9. Tagdíjak lefizetése és nyugtázása. Az ülés fél 10 órakor veszi kezdetét.

Halálozás. Balázs (Blth) Benő nagymartoni kir. adótárnok, aki néhány évvel ezelőtt városunkban is hivataloskodott, folyó évi október hó 2-án 37 éves korában elhunyt. Elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a szeretett férj, fiu és testvér Balázs Benő m. kir. adótárnok folyó évi október hó 2-án este fél 9 órakor életének 37 éves korában és boldog házasságának 15-ik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemei folyó évi október hó 4-én d. u. 4 órakor fognak az izr. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Nagymartonban, 1899. évi október hó 2-án. Aldás és béke hamvaira! Balázs Benőné szül. Schön Franciska, neje. Özv. Blth Morné, édes anyja. Blth Sándor, mint fivére. Blth Regina férj. Pártos Hermanné, Blth Sarolta férj. Pollacsek Józsefné, nővérei.

A választások tisztasága. A helygömböztető a következő rendeletet küldte a törvényhatóságoknak: A képviselőválasztásokra vonatkozó 1899. XV. törvény-cikk féléje, hogy a választási visszaéléseknek és a megvesztegetéseknek elejét vegye. A kerületek szerint való szavazási rendszer természetes következménye, hogy a választók közegeiből a választási urnához szállítatnak. Ebből kifolyólag gyakran megtörténik, hogy az illető képviselőjelölt maga szállítja választóit a szavazáshoz. A választásokról intézkedő törvény megengedi ugyanazt az eljárást, hogy azonban semmiféle visszaélésre vagy megvesztegetésre alkalom ne legyen és minden rendeltetés megakadályoztassék, a helygömböztető utasítja a törvényhatóságokat, hogy különös tekintettel a helyi közlekedési és választási viszonyokra, dolgozzon ki egy fuvarbelső szabályzatot s azt az illető közigyelési határozattal és esetleg a beadott különvéleményekkel együtt legkésőbb az évi november elsejéig jóváhagyás végett a helygömböztetőhöz fölterjessze.

Szakirodalmi pályázat. A szegedi kereskedelmi és iparkamara, mint a magyar kereskedelmi és iparkamarák szakirodalmi alapjának kezelője, 1000 korona díjat tűz ki a következő szakmunka megírására: „A kisipar jövője.” (Azon iparágakra vonatkozólag, melyek a mai termelési viszonyok között fejleszthetők, és a fejlesztés eszközei.) A jelítség levéllel ellátott pályamunkák 1900. évi május hó 30-ik napjáig küldendők be a kereskedelmi és iparkamarához Szegedre. A díj odaítélésére kiküldött bizottság a beérkező pályamunkákat tagjai közül választandó bírálóknak adja ki és azok írásos bírálati jelentése alapján az 1900. évi orsz. kamarai értekezletnek tesz előterjesztést a díj odaítélésére, megjegyeztetvén, hogy a díj csak irodalmi becsű munkának ítéltető oda és hogy a díjazott munka egy éven belüli első kiadás joga és kötelezettsége a szakirodalmi alapot illeti.

Drága pénz. Az osztr. magy. banknál e hó 6-tól a következő kamatlábak érvényesek: váltók és közraktári zálogjegyek és értékpapírokért 6%, kölcsönökért államjárdékokra és a bank zálogleveleire 6 1/2 %, kölcsönökért egyéb értékpapírokra 7%.

Gyermekek szerencsétlensége. B. Vaskut-ról vesszük az alábbi hírt: Pénteken délután nagy szerencsétlenség történt a Vaskut határában levő homokdomboknál; egy csoport 8—10 éves gyermek játszott ott, játék közben három fúcska bemászott a domb alá vajt gödrökbe, de alig időztek ott rövid néhány percig, midőn a földréteg nagy robajjal összeomlott és maga alá temette a három gyermeket. A többi játszó pajtas rémülve sikoltzott segítségért, de a segítség már későn érkezett, mert mire az élve eltemetett gyermekeket a föld alul kiszabadították, már csak kettő élt. A tíz éves kis Schwab József megfűt.

Rejtélyes haláleset. Babianovics Pál szabdkai lakos, pénteken délután pityókos állapotban ért haza. Kereste feleségét, de nem találta, azt hitte, hogy bátyjánál van a szomszédban s nem is kereste tovább, hanem lefeküdt aludni. Szombaton kora reggel felkelt, felöltözött és a szülőbe s csak késő este ért haza, feltűnt neki, hogy az asszony ismét nincs odahaza, átment a szomszédba s kérdősködött, de azt a választ kapta, hogy már két nap óta nem volt ott. A kétségbeesett ember kutatva a házban mindenfelé, de nem találta, kérdősködött a szomszédoknál, nem tudtak felvilágosítást adni. Végre, a mikor a padlásra ment, hogy ott is keresse, bűz ütötte meg az orrát s a mint körül nézett, ott találta feleségét a felhalmozott polyva között holtan. Az esetről azonnal jelentést tett a rendőrségnek és megindult a vizsgálat a halál okainak kinyomozására. Valószínűnek tartják, hogy a különben is beteg asszonyt szívizéledés érte, de az sem lehetetlen, hogy öngyilkosságot követett el.

Öngyilkosság. Szirnyarev Jása ujvidéki kömives folyó hó 4-én lakásán felakasztotta magát. Tettét állítólag ittas állapotban követte el.

A sertésvesz miatt tilos a sertések bevitele Ausztriába a következő megyei községekből: az apatini járásban: Bogojeva, O Sztapár; bács-almási járásban: Mélykut; a bajai járásban: Borsód; bódásági járásban: Bács, R. Militics; bács-kulai járásban: B. Kula, Torzsa; német-palánkai járásban: Bulkesz, Gajdobra, Wekerlefalva; ó-becsei járásban: O. Becse, B. Petrovszelló; titeli járásban: Gardinovec, Tiszakálmánfalva, Titel; ujvidéki járásban: Járak, Piros, O Kér, Uj-Futak, Temerin; zentai járásban: Ada; zombori járásban: Bezdan, Kolut; és Zenta város.

Országos vásár Ujvidéken. A legközelebbi ujvidéki országos vásár 1899. évi október hó 28., 29. és 30. napján fog megtartatni. Sertések fülhajítása meg van engedve.

Boritaladó és husfogyasztási adó beszédési joga. A zombori kir. pénzügyigazgatóság értesítése szerint a Szonta és Csonopla községek területén fizetendő boritaladó és husfogyasztási adó beszédési joga, az 1900. évi január hó 1-től 1900. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1901. évre is nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik. Az árverés a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1899. évi október hó 25. napján délután 10 órakor fog megtartatni s a mennyiben ez az árverés eredményre nem vezetne, a 2-ik, esetleg 3-ik árverés a következő első, illetve második napon ugyanazon helyen és ugyanolyan órában fog megtartatni. A bérelni kívánók a következőket vegyék tudomásul: Szonta községére nézve: 1. A kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 7101 kor., a husfogyasztási adó fejében 550 kor. 18 fillér. Összesen 7651 kor. 18 fillérben. Csonopla községére nézve: 1. A kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 5913 kor. 60 fillér, a husfogyasztási adó fejében 1097 kor. 88 fillér. Összesen 7011 kor. 48 fillérben határozatlik meg. Az érdeklődőknek bővebb fölvilágosítást nyújt a zombori kir. pénzügyigazgatóságnak 94867./VI. 1899. és 94868./VI. 1899. szám alatt kiadott árverési hirdetménye.

Hirtelen halál. Pércsics Jánosné fiával együtt lakik ennek ludasi tanyáján. Nem messze a tanyától van Pércsics Péter szállása, a hol Pércsics Jánosnének veje és leánya szolgálatban van. Az öreg asszony vasárnap délután 5 óra tájban elment leányát meglátogatni, egy ideig beszélgettek, de midőn sötétedni kezdett hazafelé indult. Alig tett 100 lépést a szállástól, a tarlón hirtelen összeesett és meghalt. Így fektűt egész éjjel, míg nem másnap reggel a gazda fia lóháton bejárta a szállást s ott találta a földön a szerencsétlen asszonyt. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget s a mentők bevitték a hullát a bajai temető boncházába, a hol felboncolták s a halál okát szivészéledésnek konstataáltak.

Hirtelen halál. Ifj. Német Lajos feketehegyi földműves fiatal felesége a napokban hirtelen elhunyt, a halálozás oly tünetek közt történt, mintha vérmérgezés esete forogna fenn, minek következtében másnap Rektórisz Károly vizsgálóbíró jelenlétében a törvényszéki orvos felboncolta, a boncolás azonban azt konstataálta, hogy Németné természetes halállal mult ki, minek következtében a további vizsgálat be lett szüntetve.

A féltékeny asszony. Lázics Teréz szabdkai asszony néhány hét előtt otthagya az ura és másik asszonnyal lépett közös háztartásra. Emiatt nagyon megharagudott férjének csabítójára s elhatározta, hogy boszút áll rajta. A két asszony összetalálkozván az utcán, kezdetben összepereltek, majd tettelegességre került a sor és Lázics Teréz úgy vágta fejbe ellenfelét, hogy elborította a vér. Az előhívott mentők bekötötték a sebet és lakására vitték.

A csavargó. Rosenfeld Áron ó-morovici illetőségű 22 éves legény már 5—6 hónap előtt megszökött O Kanizsáról és Szabdkára ment, a hol azóta foglalkozás és lakás nélkül kóborolt, többeket be is csapott. A rendőrség letartóztatta, mert az a gyanu van ellene, hogy valami nagyobb bűntettet követett el. A nyomozás befejeztéig fogva tartják.

CSARNOK.

JOLÁN.

Írta: Szabonyi Szekulesz.
(Véga.)

— Nos, aztán? már kezd érdekes lenni a história.
— Igen, igen várj csak.
— Csak arra kérlek kedves barátom, hogy elbeszélésben kerülj az érzélgést. Látom hajlomod van rá.
— Jó van jó. Nem leszek érzelgős, ha nem szeretted.
— Nem. Az érzélgőség tudod, mindig gyenge lélekre vall. Nos halljuk, folytatd.
— Harmadnapra elmentem a kiadóba. Te, tudod mi az a meglepetés?
— Hogyha az embert sötétbe pofonítik.
— Nem. Az kis kutya ahhoz képest. A meglepetés az, hogy ha egy ily hirdetésre három levelet kap az ember, három lánytól; és mind a három biztosra veszi, hogy én őt kísértem. A mint kiértem az utcára a három levéllel kezembem, olyannyira elfogott a nevetés, hogy az arramenők megbotránkozva néztek rajtam végig. Egy arramenő köpcös uri ember — soh'se felejttem el — oly szánakozó pófát vágott, a mint végig nézett rajtam, hogy arckifejezéséről leolvastam, hogy örülnek tart. Erre aztán még jobban elkezdtem nevetni. Felbontva a leveleket, egyszerre elkomolyodtam. A három közül kettő, este 7 óra adott találgat. Most melyikhez menjek?
— Ez már egy probléma, vágtam közbe.
— De megfejtetem. Elmentem az akadémiára, ott elmeséltem egy kollégának és felkértem, menne el helyettes az egyikhez, tudja meg, hogy néz ki és ha az lenne az igazi, akkor én majd utána járnék, hogy megszerezsem magamnak. Ha azonban a másik kettő közül válik ki az igazi, akkor nincs baj, mert azokhoz majd én megyek. A szerencse kedvezett. Véletlenül az volt az, a kihez én mentem. Jolánnak hívták. Nagy kerek szemű lány, édes merengő arcvonásokkal. Beszéde, egész lénye, egy könnyelmű teremtést engedett láthatni benne. Öltözékéről meglátszott, hogy szegény. Nagy, bámész szemével oly okosan tudott nézni.
— Csak folytatd kérlek, — mondtam — ne részletezz.
— Nos hát elég abból annyi, hogy beleszerettem. Kikérdeztem családi viszonyairól, ő elmondta, hogy nyolcan vannak testvérek, köztük hat lány, ő a harmadik. Két nővére pincérről egy dob-utcai lebujsban, ő pedig varrólány. Az apja nem él az anyjával, hanem egy másik nővel, a ki egy elzűllött alak és kinek szintén két gyermeke van már a közös háztartásból kifolyólag.
— Szép familia mondhatom.
— Nekem sem volt inyemre, hanem mit csinálhattam. Olyan őszintén beszélt hozzám, hogy már ezért is megbocsátottam neki a hibáját, a mely abban állt, hogy rosszul választotta meg a családját.
— De hát mi történt avval a kollégával, a kire a másik lányt sóztad? kérdém.
— Ja, az nem valami kellemes dolog volt rá nézve,

mert — a mint később megtudtam — az a kérődző lány nem volt más, mint az én festő kollégámnak a testvérhuga. Mindkettő meg volt lepelve, de mikor jól össze-szidták egymást, megígérték egymásnak, hogy hallgatni fognak a dolog fölöl.

— Szeretem az ilyen rendez-vous'kat.
— Ja, barátom a kinek testvérhuga van, az ki van téve annak, hogy találkát ad neki.
— Kivált Pesten. De folytasd.
— Így aztán megismerkedtünk egymással, minékutánna mindennap találkoztunk. Már egészen megszerettük egymást — mert ő is azt mondta, hogy szeret — és a legboldogabb embernek éreztem magam. Egyszer eljött hozzám modellt űlni és én lefestettem; s estéknél mielőtt lefeküdtem, rendszeren oda vánszorogtam a képhez, csokolgattam, becézgettem Jolán képességét, a saját művemet. De nagyszerű is volt ám az a kép. Oly érzéssel festettem, oly átszellemlen, hogy nem hiszem lesz-e jobb munkám valaha az életben. Azon az arcképen oly híven tükröződött vissza a jellem, oly megkapóan volt esetelre az a kék-sóvárgó kifejezése a szemeknek, hogy mindenki megbámulta. Később a tavaszi tárlatra került és ezer forintot kelt el.
— Így hát mégis jövedelmezett valamit a Jolán.
— Igen, de a szívem majd megszakadt utánna.
— De hisz meg volt még a modell.
— Akkor már nem volt meg barátom. Akkor már több volt, mint egy esztendeje, hogy nem láttam.
— Hát oly hamar szétszakadtatok? kérdém.
— Várj majd elmondom, hogy történt. Egyszer a lánchidon áthaladva, a keskeny gyaloguton előttem megy Jolán, egy elegáns uri emberrel. Ugy csevegtek, mintha régi ismerősök lettek volna. Olyannyira elfogott a féltékenységi düh, hogy elébük akarván kerülni, egy oldalba löktem ideálom kísérlőjét, hogy az szinte feljajdult. Eléjük érve, megfordultam és hosszasan, gunnyal, majdnem szemtelenül néztem Jolán arcába. Ezt megelégetve a kísérlője pillantottam, fürkészőleg kutatva kilétét. Végre felébredt benne a gentleman, megsokálva a dolgot, odakiáltt hozzám, szemei szikráztak a dühtől:
„Mit bámulsz birka?“ Én meg gunyosan vágtam vissza neki: „Szamarat.“ Odaugrott hozzám és fenyegető posturába vágta magát, de hogy én, részemről minden támadást elhárítsak —

— Beleugrottál a Dunába, vágtam közbe.
— Dehogy. Pofonítottam, oda dobva neki a névjegyemet, tovasiklottam.
Máskor egész nap otthon maradtam, várva a segédeit, de egy lélek sem jött. Írtam Jolának, hogy rögtön keressen fel és magyarázza meg, ki volt az az ur, a kivel ment. Semmi válasz. Dühös lettem, elmentem én hozzá. Arca sápadt volt, szemei beesettek, alattok pedig az ismeretes kékszinű félholdak ragyogtak. A divánon fektűt, a mint beléptem. A mint meglátott felugrott s elébem rohant.
— Kisasszony adjon magyarázatot az ön tegnapi kísérlőjéről s továbbá ennek viselkedéséről. Ki volt az.
— Egyik nővérem vőlegénye.
— Hogy hívják?
— Götz Ferenc.
— Micsoda foglalkozásu egyén, kérdém. Egy ideig habozott, nem találván helyes feleletet, majd susogó hangon mondta: „Bankhivatalnok.“
— Hát mért nem jött elégtételt kérni.
— Nem tudom.
— Hova ment maga vele?
— Az ő szüleihez.
— Budán laknak?
— Igen.
Tovább nem faggadtam, mert kiláttam a szeméből, hogy hazudik. Kész lettem volna neki bármit megbocsátani, de azt, hogy nekem hazudott, a legjobb akaratom mellett sem voltam képes elfeledni. Leküzdtem indulatomat, sarkon fordulva faképnél hagytam Jolánt. Egyenesen a Pannoniába mentem vacsorázni. Leültem egyik asztalhoz, egy pár pincér nyargalt felém.
— Szolgálhatok kérem? Vacsorázni tetszik?
Az egyik egy étlapot nyomott a kezembe, én kiválasztva a szájam izéhez méltó és dühömnek megfelelő paprikás csirkét, felnézék a pincér arcába és Jézus Mária kit látok? Az én lovagiatlan ellenfeletem.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-üggyvéd.

Laptalajdonos és kiadó:
BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Med. univ.

Dr. FUCHS MÓR
specialista szemorvos

Zomborban, Széchenyi-körut 437.

néhai Teofánovics ügyvéd házában,

10—3

Dréher-féle sörraktárral szemben.

Rendel naponta d. u. 2—4 óráig.

4194. sz.

kg. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Mohol községében leküszönés folytán üresedésbe jött lovasrendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik. Az állás javadalmazása havi utólagos részletekben fizetendő évi 200 frt fizetés s 120 frt lóartási és 30 frt ruhaátalány.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy sajátkezűleg irt s szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a zentai tekiütetes főszolgabírói hivatalhoz folyó évi október hó 20-ig anél is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Moholon, 1899. évi október hó 5-én.

Mikosevits Antal, Erdélyi Fülöp,
jegyző. bíró.

Naponta
friss teavaj
 kapható
1 frt 10 krért kilója
ENGEL és GOLDSTEIN
 *—1 üzletében Zomborban.

Végladás.
 Az üzlet teljes felosztása miatt
 az összes árú jóval
a bevásárlási áron alul
 adatnak el.
ENGEL MÓR,
 6—3 Zombor, Kossuth-utca.

3775. szám. 1899.

Hirdetmény.

Alulírott erdőhivatal részéről közhírré tétetik, hogy a bezdáni, apatini, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságok kerületéhez tartozó erdőkben 1899. évi december hó 1-től 1900. évi március hó 31-ig terjedő időtartamra a téli legeltetési jogok az apatini m. kir. erdőhivatal iródjában 1899. évi október hó 26-án délelőtt 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen felsőbb jóváhagyás fentartása mellett a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek előlegesen is az alulírott erdőhivatal és az illető erdőgondnokságoknál a szokásos hivatalos órákban betekinthetők.

Apatinban, 1899. október hó 10-én.

M. KIR. ERDŐHIVATAL.

3495. szám. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Topolya községében leköszönés folytán megtrúlt, évi 450 frt javadalmazással egybekötött 1-ső számú lovas rendőrzetű állásra, nemkülönben elbocsátás folytán megtrúlt 8. és 11. számú lovasrendőri állásra évi 350 frt fizetéssel ezennel pályázat nyitattik; felhívják mindazokat, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevél, katonai igazolvány, orvosi bizonylat és erkölcsi magaviseletét igazoló községi bizonyítványt felszerelt sajátkezűleg irt kérvényüket az 1899. évi október hó 15-ig az elüljáróságnál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Megjegyzetjük, hogy a megválasztandó egyén ruházatát sajátjából köteles fedezni, lőtartásról önmaga gondoskodik; kiszolgált altiszteknek előny biztosítottak.

B-Topolyán, 1899. évi szeptember hó 29-én.

3—3 **Elüljáróság.**

A szabadkai földmivesiskolába beiratkozni kívánók részére szolgáló tájékoztatások.

1. Szabadka sz. kir. város földmivesiskolájába 16. életévét már betöltött, vagy a katonai kötelezettségeknek eleget tett, irni és olvasni tudó egészséges s jól fejlett terméti gazdálkajk vétetnek fel, mikor is tartoznak bemutatni: a) keresztlevelüket; b) kiskoruk szüleiknek vagy gyámjaiknak az iránti beleegyezését, hogy az iskolába beléphetnek és hogy a szorgalmi idő alatt fizetési kötelezettségüknek eleget tesznek; c) erkölcsi magaviseletükről szóló vagy egyéb iskolai bizonyítványukat, vagy katonakönyvüket; d) igazolni, hogy az 1897. XXII. t. c. értelmében védbimlővel sikeresen oltattak.

2. A beiratkozások október hó 21—31. közt történnek Palicsan az igazgatóságnál, a tanév megnyitása pedig november 3-án reggeli 9 órakor történik a palicsi parkban lévő Dezső kápolnában hallgatandó Veni Sancte-val, továbbá az iskolában a szervezeti szabályok felolvasásával.

3. A tanfolyam 2 évig tart s minden évben november 1-től augusztus 31-ig terjed a szorgalmi idő, amidőn havonként 15 forint fizetendő teljes táp- és tandíj fejében.

4. Az ösztöndíjas helyekre csakis a gazdaosztályhoz tartozók folyamodványai ajánlatnak, amelyek elnyerése iránti kérvények október 20-ig az igazgatóságnál benyújtandók.

5. Minthogy a gazdaoktatáson kívül a becsületesség, józan élet, takarékoság, igénytelenség, a munkaadó személye iránti odaadás és büszg érényei elsajátítására az iskola szintén nagyon törekszik, ennél fogva mindazon előjelekre, melyek után ezek ellenkezőjére következtetni lehetne, a felvételnél nagy súly fektetnek.

6. A földmivesiskola tanulói csakis népies szabásu ruházatot viselhetnek.

8. Bővebb szó- vagy írásbeli értesítés a szabadkai földmivesiskola igazgatóságánál nyerhető Palicsan. 3—1

Telemesen leosztott árak.

Telemesen leosztott árak.

Ritka alkalmi vétel mig készletem tart.
 Valódi angol Helikal Premier, Stiria, Kayser, Seidl Nauman Coupir
kerékpárjaimat
 bámulatos olcsón adom, mig a készletem tart.
 *—14 Két évi jótállás.
TELSCH GASPÄR,
 kerékpár-raktára és mechanikai műintézete
ZOMBOR.

Telemesen leosztott árak.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközön-ség becses tudására hozni, miszerint a **Melichár-féle** szabadalmazott és a kontinensen legjobbnak elismert és legelterjedtebb

Unicum Drill sorvetőgépek

kizárólagos képviselőt Bács-Bodrogh megye területére elnyertem és ezekből úgy **bajai**, valamint **bács-kulai**, **titeli** és **ó-becsei** üzleteimben állandóan nagyobb raktárt tartva, lehetővé tevé ezzel az azonnali leggondosabb kiszolgálást.

Az **Unicum sorvetőgépek** előnyei más vetőgépek felett ma már annyira ismeretesek, hogy azokat külön kiemelni szűkégtelen, ugyanazért is azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok az igen tisztelt gazdaközön-séghez, sziveskedjék becses rendelményeivel engem bizalommal felkeresni és én előre is biztosítom a leggondosabb kiszolgálásról.

Arjegyzékkel és árajánlattal szívesen szolgál

SZÜCS ÖDÖN
 *—31 mezőgazdasági gépgyára **Baján.**

660. szám.
 bv. 1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a hódásági kir. járásbíróspág Sp 97/3. számú végzése által dr. Scultéty Jenő hódásági ügyvéd által képviselt Lemli Menyhért rác-militicsi lakos javára Lemli János rác-militicsi lakos ellen 400 frt tőke, ennek 1896 évi szeptember hó 29-ik napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 62 frt 8 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfozlalt és 474 frt 20 kr-ra becsült lovak, koci, tehén, szobabutor, ágynemű, hordók stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1899. V. 214/4. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszíne, vagyis Rác-Militicsen alperes lakásán leendő eszközésére 1899. évi október hó 16-ik napjának délutáni 2 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódásághon, 1899. évi szeptember hó 30. án.

Váczy János,
 kir. bir. végrehajtó.

10991. sz.
 kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába kebelezt Kis-Kér községben lemondás folytán megtrésedett s havi előleges részletekben felvehető 300 frt évi javadalmazással egybekötött irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, miszerint kellően felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi november hó 10-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Bács-Kulán, 1899. évi október hó 4-én.

Dr. Széchenyi Tamás.
 főszolgabíró.

3—1

44362. sz.
 alisp. 1899.

Bács-Bodrogh vármegye alispinjától.

Versenytergyalási hirdetmény.

A Bács-Bodrogh vármegye területén lévő törvényhatósági és vasuti hozzájáró közutakon 1900., 1901., 1902., 1903., 1904. és 1905. évben eszközözendő kavicsszállítás biztosítása végett **folyo 1899. évi november hó 3-án (péntek) délelőtt 9 órakor** a vármegyei székház kistermében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytergyalást tartok.

Felhívom ennél fogva vállalkozni kívánókat, hogy zárt írásbeli ajánlataikat szabályszerű bélyeggel ellátva hozzám címezve **legkésőbb folyo 1899. évi november hó 2-án (csütörtök) délután 5 óráig** nyujtsák be.

Az ajánlatok a zombori kir. államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati minta szerint teendők meg és azok öt peeséttel zárt borítékkal a címzés felett világosan kiirandó, hogy az ajánlat mire vonatkozik.

A kikötött határidőn túl vagy az előirt kellekeket bármilyen tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Ajánlatok csak az egész szállításra tehetők.

Az ajánlatokhoz melléklendő bánatpénznek a tergyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitétt mennyiség után az ajánlott árak összegének legalább 5%-át kell kitennie.

Versenyzők ajánlatukhoz azon köfajból, melynek alapján a szállítást hajlandók eszközölni, mintaköveket tartoznak bemutatni és a mennyiben ezt elmulasztják — úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Azok, kik a szóban levő kavicsszállításra a nyilvános szóbeli versenytergyalás útján kívánnak pályázni, kötelesek 2000 frt értékű bánatpénzt a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban részt venni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy ezen válatra vonatkozó részletes feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után azonnal ki fog adatni.

A tett ajánlat a vállalkozót azonnal, a vármegye közönségét azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen a versenytergyalás eredményét az illetékes fórum jóváhagyta.

Végül megjegyzetjük, hogy a vonatkozó árlejtési részletes feltételek, ajánlati minta, szerződés és egyéb kapcsolatos okmányok a zombori kir. államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők, illetve átvehetőek.

Kelt Zomborban, 1899. évi október hó 5. én.

Karácson s. k.,
 alispán

2—1

10515. sz.
 tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Moits Sándorné sz. Rakin Vidoszava végrehajtást azenvedő elleni 2500 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 1187. sz. betétben A. I. 1. sorsz. alatt foglalt s Moits Sándorné szül. Rakin Vidoszava nevéen álló 2209. hr sz. 62. ö. i. ház és 141 □ öl beltelekre az árverést 1200 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1900-ik évi január hó 15-ik napján délután 3 órakor** a telegkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 120 frtot készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. c. 42-ik §-ában jelzett árfozlammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgálatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi szeptember hó 30-án.

A zombori kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság.

Hetteszheimer,
 kir. tázéki bíró.